

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Pars Prima. De Ivrisdictione Et Foro Competenti. Pars Secunda. De Præeinentiis & Præcedentiis

**Luca, Giovanni Battista de
Coloniae Agrippinae, 1691**

Disc. LXXXV. Romana decimæ. De jurisdictione Thesaurii Generalis competente ex Constitutione 100. Sixti V. Dictique Thesaurii participatione de decima omnium incamerationum, An procedat in Provinciis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74087](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74087)

ROMANA

DECIMÆ

PRO

CARDINALIBVS RAGGIO

ET

LOMELLINO,

CUM

CAMERA APOSTOLICA,

Casus resolutus per Congregationem particularem deputatam pro dictis Cardinalibus.

De jurisdictione Theſaurarii Generalis competente ex Constitutione 100. Sixti V. dictique Theſaurarii participatione de decima omnium incamerationum, An procedat in Provinciis & Regionibus extra Italiam, in quibus accidentaliter contingat, eundem Theſaurarium aliquam superioritatem vel auctoritatem habere.

An eadem jurisdictione in eodem loco vel genere possit pluribus eodem tempore competere, & quando ejus specialis concessio uni facta censetur cumulativè ad alterum, vel privativè.

SUMMARIUM,

- 1 **D**E jurisdictione Theſaurarii generalis ejusque participatione de spoliis.
  - 2 **O**fficium collectoris spoliiorum aliàs erat diversum ab illo Theſaurarii.
  - 3 **P**ars addita vel reversa ad Regnum vel Principatum, cadit sub eadem jurisdictione & legibus.
  - 4 **S**ub legato rei venit pars addita.
  - 5 **A**n dari possint duo capita in eodem corpore, & sic duo cum eadem jurisdictione & legibus.
  - 4 **S**ub legato rei venit pars addita.
  - 5 **A**n dari possint duo capita in eodem corpore, & sic duo cum eadem jurisdictione, declaratur.
- Card. de Luca de Jurisdic. & Foro compet.

- 6 **C**oncessa eadem jurisdictione pluribus, censetur in dubio cumulativè.
- 7 **D**antur plures casus in jure, in quibus per jurisdictionem datam uni non censetur adempta jurisdictione alterius.
- 8 **P**er deputationem Visitatoris particularis non censetur adempta jurisdictione Visitatoris generalis.
- 9 **A**n detur hic concursus in jurisdictione delegata.
- 10 **D**e quarta parte pœna competen. Iudici in causis contraventionum.
- 11 **Q**uando rescriptum Principis directum Officialiorum dinario dicatur importare delegationem vel excitationem jurisdictionis.
- 12 **E**xercens duplex officium, percipere potest duplex emolumentum.

DISC. LXXXV.

Disponente Constitutione 100. Sixti V. Theſaurarium Generalem esse debere universalem collectorem omnium spoliiorum per Italiam, excepta Nuntiatura Regni Neapolitani, Nec non participare debere de decima parte omnium incamerationum, exceptis illis quæ fierent in Regno prædicto, ac etiam excepta Nuntiatura Hispaniarum, de cujus spoliis & emolumentis ad Urbem transmittendis, Theſaurarius pro sola quinquagesima participat.

Cum Principatus Cataloniae, & Comitatus Rossilioni sub Hispaniarum Nuntiatura existentes, ob immutatam de facto dominationem continuare non possent sub prædicti Nuntii administratione, & jurisdictione; Hinc proinde Sedes Apostolica per modum provisionis, & ne interim ejus juribus ita præjudicatum remaneret, in hujusmodi Provinciis, Theſaurario Generali spoliiorum, curam, & administrationem commisit, ut ibi commissarios, aliosque ministros à prædicto Nuntio aliàs deputari solitos deputaret; Sed post aliquod tempus per litteras in forma Brevis particularem Collectorem directè ibidem deputavit, qui tamen Theſaurario prædicto quamdam subordinationem tanquam inferior minister semper professus est & agnovit, recipiendo ab eodem ordines oportunos circa pecuniarum transmissionem, & alia contingentia; Quibus sic stantibus, tam Cardinalis Raggus pro tempore quo fuit Theſaurarius, & sub quo ista innovatio contigit, quam Cardinalis Lomellinus in officio successor, suam deciman, eodem modo, quo de cæteris Italiae spoliis percipiunt, de istis etiam perceperunt; Verùm in computorum redditione, opponentibus Cameralibus, quod de hujusmodi spoliis, non decima, sed solum quinquagesima eis debita esset, atque deputata per Papam Congregatione particulari aliquorum Clericorum Camerae,

Assumpta desuper disputatione, præcipuum ac totum fundamentum Cameralium in eo consistebat, quod Theſaurarii jurisdictione cum jure

R parti-

participandi de decima, restricta esset ad Italiam, expressè exceptis, tam Nuntiatura Regni Neapolitani, quam illa Hispaniarum, sub qua istæ Provincie veniebant, Unde cum de jure communi statutum non esset, quod Thesaurario aliqua participatio deberetur, atque illa competens ex dicta Constitutione restricta esset ad certas provincias vel regiones, illas egredi non poterat; Et multò minus ex tempore quo particularis Collector per Papam directè & immediate deputatus fuerat, cum hic dicendus esset subrogatus in locum Nuntii Hispaniarum ejusque partes supplere, & per quam deputationem cessasse dicebant eam jurisdictionem seu administrationem, quæ provisionaliter, donec ad hujusmodi deputationem deveniretur, Thesaurario demandata erat.

Pro dictis autem Cardinalibus pro tempore Thesaurariis scribens, distinguendo pro faciliori resolutione quæstionem in duas inspectiones, Unam scilicet pro tempore quo solus Thesaurarius absque dicto speciali Collectore administravit, Alteram verò à dicta deputatione citra; Quatenus pertinet ad primam, ponderabam, attento tenore dictæ Constitutionis Sixti respectu decimæ vel aliorum emolumentorum ad Thesaurarium pertinentium, nullam adesse restrictivam intrà Italiam vel alios fines, cum in §. 8. cum duobus seqq. & §. 42. post med. generaliter & indefinitè sibi concedantur, decima, & taxa, aliaque emolumenta de spoliis, bonis vacantibus, ac redditibus male perceptis, nec non illicitis negotiationibus, & quibuscumque incamerationibus & proventibus hujusmodi.

Restrictiva autem seu enunciativa Italiæ legitur, tam in §. 2. quam in §§. 12. & 18. quoad exercitium collectoris ac jurisdictionem & facultatem exigendi, Possunt autem simul stare quod jurisdictione Thesaurarii in ordine ad collectoriam restricta sit intrà certos fines vel causas, jus autem emolumentorum ratione Thesaurariæ sit indefinitum, & generale, ita ut ista sint duo munia, aliàs separata, ita in simul unita, ideoque diversis modis ac respectibus exercenda, & regulanda, cum eisdem Constitutionis tenor ostendat, præteritis temporibus unum officium fuisse ab alio separatum.

Quodque jus participandi de emolumentis juxta ratas, vel ab antiqua consuetudine, vel à dicta præscriptione taxatas, sit quid diversum à collectoria, comprobari dicebam ex eo, quod etiam intrà Italiam, duo adsunt Principatus habentes Collectorem, qui habeat annexum duplex munus Nuntii & Collectoris Apostolici, ut sunt Ducatus Sabaudie, & Ducatus Florentie, in quibus absque dubio Thesaurarius dici non potest Collector; Et nihilominus Thesaurarius eandem decimæ participationem habet, Ergò decima non est ratione collectoris ita restricta, sed est ratione participationis quæ Thesaurario, generaliter & indefinitè in casibus non limitatis competit; Pro ut in Regno Neapolitano, & in illis Hispaniarum, Thesaurarius nullam exercet collectoriam, & tamen participat de quinquagesima, non ratione muneris Collectoris, sed ratione alterius muneris Thesaurarii.

Ideoque stante quod respectu participationis

independentis à collectoria, ejus intentio dicitur generaliter fundata in quibuscumque spoliis & incamerationibus ubicumque fiant, cessante solum in casibus exceptuatis, tanquam in limitationibus regulæ generalis, punctus erat, stante exceptione Nuntiaturæ Hispaniarum, sub qua ista etiam Provincia comprehendi retroactis temporibus solita erat, & ex cujus spoliis Thesaurarius non nisi quinquagesimum percipere consueverat, An eadem Provincia pro tempore quo sub dicto Hispaniarum Nuntio non esset, sed sub eisdem Thesaurarii administratione immediata vel mediata ut supra, regulari deberet juxta antiquum morem, vel potius eo modo, quo reliqua loca exceptuata regulantur.

Atque in hoc probabilius pro jure Thesaurarii cum sensu etiam veritatis, omninò respondendum dicebam, quia exceptuatio non est de ipsis Regnis, Provinciis vel locis sed de ipsa Nuntiatura, ideoque intelligenda est de illis locis quæ sub dictæ Nuntiaturæ jurisdictione & administratione veniunt, cum limitatio sit ratione Magistratus, Unde quemadmodum si Sedes Apostolica aliquam insulam Italiæ adjacentem, seu etiam aliam partem dictæ Nuntiaturæ uniret, & submitteret, ista pars, tanquam species alluvionis eandem in proposito assumeret naturam & qualitatem, quia exceptuatio est de Magistratu non de locis, ita è converso, si ab eodem Magistratu vel Præsidatu aliqua pars dismembraretur vel accidentaliter cessaret, illa tanquam in casu extra limitationem, & tanquam per reversionem ad suam causam generalem, dicitur esse in casu regulæ, & consequenter cadere sub jurisdictione & administratione Thesaurarii tanquam Officialis Generalis jura Cameræ administrantis in omnibus illis locis in quibus cesset illa specialis circumstantia, quæ ab hujusmodi generica jurisdictione eximebat.

Utpotè, pro toto Regno deputatur Vicarius vel alter Magistratus Generalis, cui aliqua causarum universitas demandata sit, à qua jurisdictione exempta sint loca infeudata, proprios feudatarios ac Dominos mediatos habentia; Si casus præbeat, quod feudum devolvatur, seu alias cesset illa causa, quæ eam Regni partem à jurisdictione Vicarii Generalis seu à legibus Regni exceptuabat, tunc tanquam pars totius, revertens ex cessante ratione separationis ad suam integritatem & causam, illiò cadit sub dicta generica jurisdictione ac legibus ex theor. Guglielm. de Cuneo in l. si conveniret §. si nudass. de pignorat. action. ubi optime Bar. cum quo ceteri pertranscunt Bal. in cap. Imperialem §. Præterea Ducatus numer. 7. in fine de prohib. feud. alienat. per Feder. Nat. cons. 340. num. 25. & habetur deductum in Urbinate. sub tit. de feud. ad materiam Bulla Baronum. disc. 83. ubi quod dicta Bulla, utpote comprehendens solum Statum mediatum, de tempore editionis non complectebatur Statum Urbinoi tanquam infeudatum, sed bene complectitur hodie à tempore devolutionis citra, cum ita effectus sit Status immediatus, quicquid parum tunc in proposito dixerit Rota in ea causa.

Et ultra dictum exemplum, tam theoreticum quam practicum, adducebam alterum de Tribunali S. Consultæ, quod comprehendit univ. sum Statum Ecclesiasticum, exceptis Provinciis vel locis cadentibus.

cadentibus sub Legationibus, Ac etiam, vel de jure, vel de facto non solebat se ingerere in Statibus Castri & Reconciliationis infendatis; sed postquam dicti Status per concordiam cessi fuerunt Camerae, S. Consulta, non jure novo, sed ex generali facultate in universo Statu, ac omnibus ejus partibus non exceptuatis, tanquam ex cessante limitatione seu impedimento suam exerceret jurisdictionem; Et pariter, sicuti aliqua Civitate Status addita uni Legationi, ejus naturam assumeret, & a Consulta exempta maneret, ita si quae Civitas aliàs sub Legatione comprehensa ab ea eximeretur, illa caderet sub dicta jurisdictione Consultae, non obstante antiqua exceptione, quia illa directæ est ad Magistratum non ad loca sub eo existentia, ad quod conferunt deducta in Romana bulli alearum sub tit. de Regatibus disc. 80.

Hinc proinde inferebam, quod quando Papa ob accidentalem hujusmodi provinciarum separationem à Nuntiatura Hispaniarum, earum administrationem Thesaurario demandavit, non fuit aliqua specialis delegatio, seu novæ aliàs non competentis jurisdictionis concessio, sed explicatio ejus quod de jure inerat, ac potius excitatio quàm delegatio juxta terminos *tex. in l. quod in rerum §. si quis post ff. de legat. l. ubi disponitur, quod si Testator legat alicui fundum Tusculanum, deindeque huic fundo aliud prædium adjiciatur, vel per alluvionem, vel per additionem, sive per cessationem illius causæ, quæ aliquam partem separabat, tunc totum cedit legatario, quoniam ista dicitur superadditio de una specie facta generi, per quam totum remanet genus, & ex ejus text. terminis DD. ibidem & alibi communiter hanc jurisdictionalem materiam regulant.*

Clarius autem, attento hoc primo tempore, pro Thesaurarii participatione prædicta, omninò respondendum veniebat, quia cessabat Camerae præjudicium, cum de tempore quo eadem Provincie sub Nuntiatura Hispaniarum cadebant, Camera eamdem diminutionem pateretur, ex quo Nuntius dictam participationem ratione collectorie assequeretur; Igitur dum Thesaurarius utrumque munus gerebat, saltem tanquam subrogatus in locum Nuntii, & rationem dicti alterius muneris, percipere debebat emolumentum, cujus duplicitas ratione duplicitaris muneris, quod unus & idem exerceat de jure non est prohibita, ex iis quæ in fine hujus discursus habentur in Romana quarta pro eodem Cardinali Raggio, Ideoque respectu istius primi temporis casus videbatur omninò planus, qualis etiam à Judicibus reputatus fuit, ipsi etiam Cameralibus hujusmodi veritatem agnoscentibus, cum nullum exinde Camerae damnum ac præjudicium resularet.

Major igitur difficultas erat circa alteram inspectionem secundi temporis, in quo Sedes Apostolica in his Provinciis particularem Collectorem deputaverat, nimiam enim difficultatem faciebat novum damnum & præjudicium, quod ita Camerae resulabat, dum Collector obtinebat eam participationem quam Nuntius habere consueverat, & ulterius Thesaurarius solam quinquagesimam de præterito obtinere solitus, ita decimam obtineret, unde Camerae damnum erat clarum, atque hoc erat potissimum Cameralium fundamentum, quod

Card. de Luca de Jurisdic. & Foro compet.

Judicibus etiam non leve faciebat impressionem, Quare pro hoc secundo tempore, cum aliquo honesto temperamento controversia sopita fuit.

Dicebam tamen totum punctum esse, an per hujusmodi particularem deputationem cessasset præcedens incumbentia; quam Papa in istis Provinciis Thesaurario dederat, ita ut dicto Collectore omninò subrogato in locum Nuntii, locus fieret exceptioni de qua supra; Si enim ita esset, admitterem intrare objectum ex ratione exceptionis seu limitationis prædictæ, secus autem è converso, quia si Thesaurarius, non obstante hujusmodi deputatione, tanquam extracausum limitationis, allegare poterat dictam regulam generalem sibi assistentem, curandum non erat de Camerae præjudicio exinde resultante, quoniam allegare inconveniens non est solvere argumentum; Præsertim quia neque omninò inconveniens vel novum est, ex eisdem spoliis & incamerationibus, duplicem detrahi officialium participationem, unam scilicet ad commodum Collectoris, & alteram in integra decima ad commodum Thesaurarii, ut practicatur in supradictis Ducatibus Florentiæ & Sabaudia; Ideoque dicebam quod sibi imputaret Papa, cur quando particularem Collectorem deputavit, non cogitavit ad jurisdictionem generalem Thesaurarii, neque limitationem in Constitutione Sixti contentam respectu Nuntii Hispaniarum, repetit in ista collectoria, dum iste Collector ex forma suæ deputationis, dici non poterat Locumtenens Nuntii prædicti, seu in ejus locum subrogatus, quia Princeps istarum Provinciarum tunc possessor, prætendens eas esse ab Hispaniis omninò separatas & diversas, hujusmodi deputationis formulam nullatenus admisisset.

Restricta igitur disputatione ad istum punctum, an scilicet per dicti Collectoris particularem deputationem, omninò cessasset prior Thesaurarii jurisdictionis, ex dicta deputatione Papæ, vel ex dicta Constitutione Sixti resultans; Camerale præcipuum ac totum fundamentum constituiebant in incompatibilitate jurisdictionis penes utrumque officialem, ita enim dicebant dari debuisse duo capita in eodem corpore, quod est monstrum de jure non admittendum *ad tex. in cap. quoniam in plerisque §. prohibemus de offic. ordinar. & de qua propositione sæpius hoc tit. cum similibus, & ex qua ratione inferebant, quod per hanc secundam deputationem, omninò cessaverat prima.*

In contrarium tamen dicebam assistere veritatem, seu majorem probabilitatem, cum objectum rectè caderet in muneribus seu officiis incompatilibus, in quibus jurisdicção, uni tantum in solidum privativè ad alios competere debeat, ut est casus *tex. in dicto cap. quoniam in plerisque §. prohibemus*, de duobus scilicet Episcopis in eadem Cathedrali non dandis, Tum ex eo quod duo sponsi unius mulieris dari non possunt; Tum etiam quia si Episcopus habere debet solus tanquam illius Ecclesiæ caput universam jurisdictionem, incompatible est dare in altero eandem jurisdictionem Episcopalem ratione dicti absurdi duorum capitum in eodem corpore; Secus autem ubi concursus plurium est compatibilis ex diversitate tituli vel respectuum, quia sicuti non implicat, ut ejusdem rei dominium, quod penes duos in solidum

dum esse non potest, penes plures tamen existat diversis respectibus, ex iis quæ habentur *sub tit. de feudis disc. 61. & 62. & alibi*. Ita idem non implicat in jurisdictione, quia nempe unus eam habeat ordinariam, alter delegatam, sive unus univertalem, alter specialem, vel unus superiorem, alter inferiorem & subordinatam, ut ex *Bar. in l. 1. §. hoc autem editum ff. de novi oper. nunciat. bene Aretin. in l. quod in rerum §. si quis poss. ff. de legato primo*, constituentes proinde regulam, ut jurisdictioni uni concessa censeatur, potius cumulativè, quàm privativè, de qua ultrà *Aretin. ubi supra*, optimè tractantem, *Bar. & ceteri in l. prima C. de offic. Præf. Urb. Gregor. decis. 4. & 8. Buratt. decis. 912. n. 4. & 5. Rota decis. 457. num. 15. & seq. par. 5. recent. & sequius*.

7 Hinc in *ult. l. prima C. de off. Præf. Urbis* disponitur, ut per deputationem unius Officialis ad Annonam, adempta non censeatur jurisdictione generalis ejusdem Annonæ Præf. Urbis, quia rectè jurisdictionis ac munerum subordinata societas dari potest, ut bene probat text. ibi. *siquè societas muneris, ita ut inferior gradus meritum agnoscat*; Et in *leg. ad irri. ff. de offic. Præf. Urbis*, quamvis Conluli argentariorum detur in istos jurisdictione specialis, non per hoc tamen adempta dicitur jurisdictione Magistratus generalis; Prout in *l. ultima Cod. ubi causa fiscales, &c.* per jurisdictionem concessam Comiti domorum in colonos, adempta non dicitur jurisdictione alterius Superioris vel Magistratus generalis; Et in *cap. super hoc de hæreticis in sexto*, & *Clementina prima eod. tit.* disponitur, per deputationem particularis Inquisitoris in loco, ademptam non censeatur jurisdictionem Episcopi vel Inquisitoris generalis, cum similibus bene collectis & ponderatis per *Roman. conf. 393. num. 2. cum seqq.* Atque per deputationem alicujus specialis Visitatoris, adempta non dicitur jurisdictione Ordinarii seu Visitatoris generalis, quoties præsertim deputatio non est ad partis postulationem sed motu proprio, *Bald. in auth. habita num. 59. Cod. de filiis pro prete, Aretin. conf. 102. num. 2. cum aliis per Gregor. dicta decis. 4. & 8. & de comparibili concursu Episcopi & Prælati inferioris in eadem dicitur diversis respectibus habetur in *Toletana jurisdictionis disc. primo*, & in aliis hoc eod. tit. ad materiam *tex. in cap. auditus de præscriptionibus*.*

8 Et quamvis Camerales replicarent istam compatibilitatem procedere in jurisdictione ordinaria, non autem in delegata; Attamen dicebam hanc differentiam nullo jure probari, Atque plurimum jurisdictionem delegatam concurrere posse probabam præsertim cum casu Monasterii sanctæ Clare de quo in *Neapolitana hoc eod. tit. disc. 26.* Neque implicare ut penes plures eadem jurisdictione delegata sit, probari dicebam ex *glos. in l. Pomponius, verbo, proferre, vers. idem in delegatis, ff. de re judic. quam sequuntur Bar. ibidem num. 3. & Alex. num. 6. Dec. in cap. causam matrimonii numer. 34. & seqq. de offic. deleg.*

9 In eadem Congregatione deputata, & pro eodem Cardinali Raggio occasione solidationis ejus computorum, dubitatum fuit de alia partita quarta partis pœnæ, quam idem sibi applicaverat tanquam Judex cause per Papam delegatus super quadam contraventione bannimentorum in materia frumentaria, seu annonam respiciente; Cum enim ex recepta consuetudine, præsertim Cardinalis Camerarii, cum qua ceteri inferiores Officialia Camerales procedere solent, Judex qui tractat causas

contraventionis bannorum, loco sportularum, seu emolumentorum, percipiat quartam partem pœnæ, alia quarta parte accusatori applicata, ita ut dimidia solum incameretur, ex qua tanquam incameratione, idem tanquam Thesaurarius suam generalem participationem decem pro centenario etiam habuerat; Dicebant Camerales id fieri non potuisse, eumque contentum esse debere sola decima sibi competente tanquam Thesaurario, sub cuius officii nomine dictâ causam tractasse censendum erat, quia Papa rescribente Officiali ordinariam jurisdictionem habenti potius excitatio quam delegatio dicitur.

Verum dicebam contrarium esse probabilius, quia tunc dicitur excitatio, & non delegatio, quando est circa ea quæ idem officialis facere poterat vel solebat, quod in præfenti negabatur, quia in hujusmodi causis, utpote ad Cardinalem Cameraarium, sive ad Annonæ Præf. Urbis spectantibus, Thesaurarius, vel non habet, vel exercere non solet suam jurisdictionem, unde dicitur delegatio ex *Bar. in l. more num. 5. ff. de jurisd. omn. jud. las. ibid. num. 61. Socin. num. 62. Surd. consil. 354. num. 30. Menoch. consil. 340. num. 23. & 33. cum seqq.* Atque sufficit jurisdictionem ordinariam in aliquo alteratam esse ut delegata dici possit, *Surd. dicto consil. 354. num. 28. & seqq. Rota in Brixien. fideicommissi, 24. Martii 1642. Bibio*, Nil obstante quod procedendo se dixerit Thesaurarium, quia id non tollit delegationem, dum dixit etiam procedere, non ex suis ordinariis facultatibus, sed de ordine Papæ, & ex ejus speciali deputatione, *Seraphin. dec. 549. nu. 2. Romana Salviani 15. Decemb. 1614. Sacrat. Spolejana hereditatis 2. Aprilis 1618. coram Pamphilio alii Innocentio Decimo*.

10 Posita verò delegatione, ita ut censendus esset tanquam subrogatus in locum Camerarii, cui aliàs causam tractanti quarta debita fuisset, Nil referre dicebam, quod etiam decimam percepisset, quia in jure receptum est, ut uni eidemque personæ duplex officium gerenti, duplicatum stipendium debeat, Eodem modo quo deberetur, si officia essent penes duos distincta, ad *tex. in §. illud, verbo periculum ubi glos. auth. ut iudices sine quoque suffragio*, & probat etiam *tex. in l. his scholaribus in fine Cod. de erogat. militar. annon. lib. 12. & explicitè firman alios reportantes, Bal. in l. si consul la prima, numer. ultimo ff. de adoption. Caslr. in l. si eadem num. 4. ff. de officio assess. bene Roman. conf. 25. ubi longa additio Gaill. lib. 1. obser. 44. numer. 8. Rovir. in pragm. 1. de muner. official. numer. 4. & in pragm. 15. de official. numer. 19. de Marin. resol. quotid. 312. vol. 1. Rot. decis. 354. numer. 4. & 5. par. 1. recent. 150. num. 23. par. 5. & decis. 10. numer. 13. par. 6. recent. pluresque colligit *Zacchias in tract. de salario post hanc disputationem edito quæst. 11. num. 29.**

Et propterea cum Judici agenti causam contraventionis bonorum debeat quarta, Thesaurario autem, tanquam Thesaurario; absque eo quod nullo modo se ingerat in causa, debeat etiam decima, dicendum omnino est, quod si ex mandato Principis, ille qui est Thesaurarius, deputetur etiam Judex, utrumque emolumentum consequi debeat, dum ita nulli sit injuria, & præjudicium; Si enim causa cognita fuisset ab alio Judice, puta Camerario, utique ista duo emolumenta erant præstanda, unum Judici, alterum Thesaurario, Ergò nil interest partibus, quod ista emolumenta quæ jam solvenda erant, intrent in unam, vel

vel in duas burfas, Atque irrationabile videtur, quod Theſaurarius, qui abſque labore vel opera, nec quidem minima, conſequitur decimam de in-camerationibus tanquam nudum emolumentum officii, debeat eandem decimam, & non aliud percipere in cauſis per eum ex Principis delegatione tractatis, & in quibus laborat, nam ita remaneret labor totaliter ſine præmio, cum ut dictum eſt, decima non ſit præmium laboris ſed emolumentum certum officii, etiam ſine labore, Ideoque ſicuti decima fuiſſet debita ſi cauſa tractaſſiſſet, coram Camerario, cui etiam quarta deberetur, ita in præſenti, atque ita iudicatum fuit.

ARELATEN-
PENSIONIS

PRO

PETRO SERANTONIO
ET CONSORTIBUS

CUM

MARCHIONE BICHIO,

Cauſa diſputatus coram A. C. & in Signatura juſtitia & varie reſolurus, in infra.

Ad materiam tex. in l. heres abſens ff. de judic. an ſcilicet & quando heres perneceſſeſe conveniri debeat pro debitis defuncti in loco ſui domicilii, vel conveniri poſſit in foro defuncti, vel ubi eſt hæreditas ſeu major pars bonorum.

SUMMARIUM.

- 1 **F** Alti ſeries.
- 2 **F** An & quando heres ex perſona propria declinet forum defuncti.
- 3 **A**n differant in hoc heres beneficiatus, & non beneficiatus.
- 4 **I**n quo foro heres ſit conveniendus ad legata & ſidei commiſſa præſtanda.
- 5 **D**e abſurdo, ut heres declinet forum defuncti.
- 6 **D**eclaratur pro poſitio, quod heres poteſt conveniri in foro ſui domicilii.

DISC. LXXXVI.

Cauſione permutationis, quam de anno 1643. fecit Cardinalis Bichius Abbatia de Corneville, Rotoſagen. diœceſis per ipſam poſſeſſæ, cum Abbatia ſancti Petri de Monte majori Arelaten. ſeu Nullius poſſeſſe per Abbatem de Breves, ad iſtius favorem pro inducenda permutationis æqualitate, reſervata fuit penſio librarum 1800 pro cuius ſolutione fidejuſſerunt Cantarini, & Serantonii in Civitate Pariſien. negotiatores. Qui cum pro pluribus terminis de proprio ſolutis dicto penſionario, vel tanquam ejuſmodi penſionarii ceſſionarii quoad commoditatem in commercio exiſtentem Card. de Luca de Iuriſd. & Foro compet.

tem, eſſent creditores dicti Cardinalis, atque hic moriens in Urbe, ibique condito teſtamento, hæredem inſtituiſſet Marchionem nepotem in Civitate Senatum ipſius Cardinalis ac hæredis patria reſidentem; Hinc proinde iudicium in Curia coram A. C. pro dictorum terminorum decurſorum ſolutione dicti creditores inſtituerunt contra dictum Marchionem, ſuper bonis tamen hæreditariis Cardinalis; Marchione autem declinante forum, ac petente, attenda prima inſtantia, remitti cauſam ad forum ſuum, qui erat inſimul originis & domicilii, Iudex præviis pluribus diſputationibus, dicta petitione rejeſta, decrevit proceſſum ad ulteriora, Unde reus adivit Signaturam juſtitia, quæ non abſque votorum ſciſſura reſcripſit de remiſſione cauſæ ad partes, procedendo cum generali diſpoſitione Sac. Conc. Trid. ſeſſ. 24. de reform. cap. 20. incipien. cauſæ omnes; Ut omnes cauſæ in prima inſtantia coram locorum Ordinariis cognosci debeant.

Mihi ſcribenti pro actoribus, reſpectendo etiam ad veritatem, reſolutio Signaturæ non placuit, ut pote nulli probabili fundamento innixa, quoniam cum Cardinalis debitoris forus competens, tam ratione Cardinalitæ Dignitatis, quam etiam domicilii in Urbe, ubi obierat, ac teſtamentum condiderat, majoremque partem bonorum habebat, eſſet dicta Curia ſeu Tribunal A. C. non poterat heres ex ejuſ propria perſona hunc forum declinare, ac trahere creditores in vitos ad forum ſuum, juxta textum expreſſum in l. heres abſens ff. de judic. Et licet verba text. enunciare videantur præſentiam hæredis in eodem loco, Nihilominus dicebam, magis communem & veram opinionem eſſe, ut id non requiratur de neceſſitate, ſed ad ſuperabundantiam, quod ſcilicet tunc tutius & clarius iſte forus non ſit declinabilis, Non inde tamen reſultat, quod ſi non eſt præſens, licitum ſit forum defuncti pro iſtius debitis declinare, trahendo perneceſſeſe creditores ad forum ſuum diverſæ Provinciæ, & Principatus, ut rejeſta ſententia Angeli & aliorum de quibus apud Carleval. de judic. com. 1. quaſt. 5. num. 290. magis communem eſſe opinionem Bartoli & ſequacium, poſt Barboſ. in eadem l. ab iſto totum mutuando, probat Carleval. ibid. num. 288. & 292. ac habetur apud Franck. decif. 234. 364. & 553. ubi ſolum dubitatur in cauſa privilegii competentis, vel de jure communi hæredi ex perſona propria, ut eſt illud leg. unio. C. quando Imper. vel etiam de jure ſpeciali, de quorum neutro in præſenti agendum erat, quia neque unum neque alterius concurrebat.

Conſiderabam præterea, tunc aliquam difficultatē in hoc puncto cadere poſſe quædo ageretur de actione merè personali contra ipſum hæredem in perſona & bonis propriis, quia abſque beneficio inventarii & juris noviffimi, tanquam effectus una & eadem perſona cum defuncto, teneretur inſolidum, & de proprio creditoribus hæreditariis, ut ante inventum beneficium inventarii de jure diſpoſitum erat; Secus autem ubi agitur de hærede beneficiato, atque creditor non agit contra ejuſ perſonam & bona propria, ſed contra bona hæreditaria, in ipſo defuncti foro exiſtentia, ut in præſenti agebatur, tunc enim cauſa videtur planus.

Ex ea clara ratione, quod heres beneficiatus hodie non dicitur verè & proprie heres, ſed potius reputatur tanquam adminiſtrator hæreditatis, quæ dicitur corpus ſi ſum, ſeu intellectuale ſtans de perſe, ita ut inter ipſam hæreditatem, ac perſonam propriam hæredis, ſublata per jus noviffimum

R 3 mum